

ת"פ 25351/03/22 - מדינת ישראל נגד חנא כנעאני

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 25351-03-22 מדינת ישראל נ' כנעאני
בפני כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

המאשימה	מדינת ישראל	בעניין:
	נגד	
הנאשם	חנא כנעאני	

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת גניבה בידי עובד, לפי סעיף 391 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי עבד הנאשם כמנהל חנות בחברת ספורט. ביום 3.10.21, או במועד סמוך שאינו ידוע במדויק למאשימה, גנב הנאשם מהחנות סך של 20,000 ₪ במזומן, אשר היה מצוי במעטפות בכספת.

2. להשלמת התמונה יצוין שהודאת הנאשם באה אגב הסדר טיעון במהלך דיון מוקד, במסגרתו הודה בכתב אישום מתוקן ללא הסכמה עונשית. עם זאת הוסכם בין הצדדים שתינתן לנאשם טרם הטיעון לעונש ארכה לצורך השבת חלק מהסכום (במסגרת תשלום פיצוי), אך יאמר כבר עתה שלא עלה בידו לעשות כן למרות ארכה משמעותית שניתנה לו לשם כך. עוד יצוין שבשלב מאוחר יותר הוסיפו הצדדים לפרוטוקול עובדה מוסכמת לפיה "הנאשם לקח את הכספים תוך שקיווה שיוכל להחזירם לפני שהחסר יתגלה".

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

3. ב"כ המאשימה הדגיש את חומרת המעשה וטען כי הערכים המוגנים שנפגעו הם קניינו של הפרט גם כמו יחסי האמון שבין עובד למעבידו. נטען כי הנאשם ניצל את האמון שניתן בו כמנהל בחברה, ואת הגישה לכספת, וגנב סכום לא מבוטל. המאשימה הפנתה לפסיקה וטענה כי המתחם נע בין שישה חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, ועד 18 חודשי מאסר בפועל. ביחס לעונש הראוי לנאשם נטען כי הגם שעברו הפלילי נקי, ניתנה לו ההזדמנות להשיב את כספי הגניבה, אך הוא לא השכיל לעשות כן ומשכך אין הצדקה להקל עמו ויש להטיל עליו שמונה חודשי מאסר בעבודות שירות ועונשים נלווים.

4. ב"כ הנאשם טענה כי נסיבותיו האישיות של הנאשם קשות, הוא מצוי בחובות וחי תחת איומים על חייו. נטען כי מדובר באדם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי, וכי המעסיק המשיך להעסיקו לאחר המקרה ונתן לו הזדמנות לתקן את שעשה. הוגשו מסמכים על אודות מצבו הכלכלי וההגנה עתרה להתחשב במכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם ולהימנע מעונש מאסר, אף בעבודות שירות.

5. הנאשם בדברו האחרון תאר את מצבו הכלכלי וציין כי בשל חובות לא עלה בידו להשיב את הסכום. כן ביקש להימנע מעונש מאסר בעבודות שירות על מנת שיוכל לעבוד ולהשיב את חובותיו.

דין והכרעה

קביעת מתחם הענישה

6. הערכים המוגנים שבבסיס עבירת גניבה ממעסיק הם הגנה על זכות הקניין וכן הגנה על יחסי האמון המתקיימים בין מעביד לעובדו, עליהם מבוססת היכולת לבצע את העבודה. בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי מידת הפגיעה במקרה זה גבוהה יחסית. הנאשם היה מנהל החנות, היינו הדמות הבכירה במקום. הוא ניצל את האמון, הכוח והגישה למשאבים שניתנו לו על ידי מעבידו וגנב סכום כסף לא מבוטל, שלא הוחזר עד היום.

7. לצורך בחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה יצוין, כאמור, כי הנאשם היה בעל תפקיד בכיר יחסית בחברה, הוא ניהל את החנות בה הועסק ומעל באמון שניתן בו. אין ספק שמדובר בעבירה מתוכננת שבוצעה ביוזמת הנאשם ולתועלתו האישית. באשר לסיבות שהובילו את הנאשם לביצוע העבירה, אזי הגם שהוצגו נתונים מסוימים המלמדים על מצב כלכלי שאינו משופר, לא מצאתי בכך כנסיבה לקולה לצורך קביעת גבולות מתחם הענישה והדבר יהיה רלוונטי לעונש בתוך המתחם. עם זאת, הצדדים הסכימו להוספת עובדה לפיה "הנאשם לקח את הכספים תוך שקיווה שיוכל להחזירם לפני שהחסר יתגלה", ויש להביאה בחשבון לקולה לצורך קביעת גבולות המתחם ובעיקר תהא לכך השפעה על תחתית המתחם. בהקשר זה אציין כי מובן שבתקווה להשיב את הכספים שנגזלו אין די ובכל מקרה לא היה בסיס עובדתי איתן לתקווה זו, לא כל שכן וודאות שכך ייעשה, שאחרת לא היה מדובר בעבירה, והדברים ברורים (ראו קדמי, **הדין בפלילים, חוק העונשין**, בעמ' 657). ביחס לנקודה אחרונה זו הבאתי בחשבון שמדובר היה באירוע חד פעמי, במובן זה שלא מדובר היה "בגלגול" כספים שמקורם בגניבה חוזרת ונשנית.

8. **מדיניות הענישה:** בית המשפט העליון עמד בשורה ארוכה של פסקי דין על הצורך בענישה מרתיעה בעבירות אלו המאופיינות במעילה באמון ובקושי לגלותן. ראו:

"בעבירות בהן הורשעה המבקשת נודעת חשיבות רבה לביסוס הרתעה, באשר הן קלות באופן יחסי לביצוע, עקב ניצול יחסי האמון עליהן מושתתת מערכת היחסים בין עובד למעבידו. כמו כן, עבירות אלו פוגעות לא רק במעביד המסוים שנפל קורבן לגניבה בידי עובדו, אלא ביחסי עובד-מעביד בכלל." (רע"פ 407/09 **יאיר נגד מדינת ישראל** (5.3.2009)).

איננו מחדשים מאום אם נאמר שעבירה של גניבה ממעביד היא עבירה בעלת חומרה מיוחדת בצדה, כפי שציינה גם התביעה. הנזק הכלכלי הוא רק אחד מרכיבי החומרה, לא פחות ממנו הנזק שבהפרת האמון הגלום ביחסי עובד - מעביד. הזדמן לנו כבר לומר בעבר, כי קל יותר להתגונן כנגד גנבים מבחוץ. מעביד יכול למגן את עיסקו וכיו"ב. קשה - אם לא בלתי-אפשרי - להתגונן כאשר הגניבה באה מבית על-ידי אדם שבו נתן המעביד את אמונו" (עפ"ג (מחוזי ת"א) 9963-01-10 **מדינת ישראל נ' שבתשילי** (7.4.2010)).

9. לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלו אפנה לפסקי הדין הבאים: רע"פ 5819/18 **בן דוד נ' מדינת ישראל** (7.8.2018), בו הורשע נאשם אשר גנב בשיטתיות מהחברה בה עבד מזומנים בסך של כ- 45,560 ₪, ונגזר עליו עונש מאסר של 5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; רע"פ 1524/21 **מרים משייב נ' מדינת ישראל** (4.4.2021), בו נידון עניינה של נאשמת שהורשעה בעבירות גניבה ממשקי בית בהם עבדה ונגזרו עליה 24 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים; עפ"ג 5688-12-19 **תומר קוניז'ניק נ' מדינת ישראל** (30.7.2020), בו נידון עניינו של נאשם ששימש מנהל תחנת דלק וגנב סך של כ-50,000 ₪ במשך כשלושה חודשים. ערכאת הערעור הקלה בעונשו והוא נידון ל-9 חודשי מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות; עפ"ג 1366-12-20 **מדינת ישראל נ' יוסף ישראל** (2.2.2022), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת גניבה בידי עובד בכך שגנב סחורה מרשת מזון בה שימש כסגן מנהל סניף, בסכום כולל של כ-70,000 ₪. נקבע כי המתחם נע בין 6-18 חודשי מאסר בפועל ובית משפט השלום חרג לקולה ממתחם הענישה בהביאו בחשבון שיקולי שיקום ועל הנאשם נגזרו צו של"צ, מאסר מותנה ועונשים נלווים. ערעור המדינה נדחה; עפ"ג 19491-05-21 **מתן גרשון נ' מדינת ישראל** (13.9.2021), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת גניבה בידי עובד ונגזרו עליו שלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. הנאשם במקרה זה עבד במאפיה ובהזדמנויות שונות נטל מהחנות דברי מתיקה וכן סכומי כסף בסך כולל של אלפי שקלים. ערעורו נדחה ונקבע כי "העונש שהוטל על המערער מידתי ואף נוטה לקולה"; עפ"ג 20798-08-20 **ברננקו נ' מדינת ישראל** (29.12.2021), בו נידון עניינה של נאשמת שהורשעה בעבירות גניבה בידי עובד בכך שנטלה סכומי כסף בסך עשרות אלפי שקלים ממשקי בית בהם עבדה כמנקה. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי ועד 9 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשמת (שנמצאה לא כשירה לביצוע עבודות שירות בשל מצבה הבריאותי) נגזרו 7 חודשי מאסר בפועל. ערעורה התקבל ועונשו הוקל לשלושה חודשי מאסר בפועל תוך שצוין כי "הענישה הנוהגת בעבירות אלה בנסיבות הדומות לענייננו, כפי שתואר בגזר דינו של בית המשפט קמא, הינה של מספר חודשי מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריא או בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית"; עפ"ג 73687-10-18 **אליאור אליהו אומזגין נ' מדינת ישראל** (19.3.2019), בו נידון נאשם שהורשע בעבירת גניבה בידי עובד בכך שבמספר הזדמנויות נטל לכיסוי סכומי כסף מקופת מסעדה בה עבד, בסך כולל של כ-6,000 ₪. על הנאשם נגזרו 45 ימי מאסר בפועל ועונשים נלווים. ערעורו נדחה.

10. לאור כל זאת אני בדעה כי מתחם העונש ההולם, בנסיבותיו של אירוע זה שפורטו לעיל, נע בין מאסר מותנה ועד שנת מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

11. לא הייתה מחלוקת בין הצדדים כי העונש אמור להיגזר בגדרי מתחם הענישה. לא נטען דבר בעניין סיכויי

השיקום של הנאשם, לא התבקשה הפנייתו לתסקיר ולא הובאו בעניין זה כל ראיות ומשכך אין כל הצדקה לחריגה לקולה ממתחם הענישה.

12. לצורך קביעת עונשו של הנאשם הבאתי בחשבון את גילו הצעיר, עברו הנקי ואת הודאתו אשר חסכה זמן שיפוטי וביטאה קבלת אחריות וחרטה. כן הבאתי בחשבון את מצבו הכלכלי הנטען, ואת נסיבותיו האישיות שפרט בפני, שאין זה המקום לפרטן. מנגד, הבאתי בחשבון כי הנאשם לא השיב את כספי הגניבה, וזאת תוך שאינני מתעלם ממצבו הכלכלי וטענותיו בנושא. אציין שניתנה לנאשם הזדמנות להשיב את הכספים טרם גזר הדין והדין אף נדחה לתקופה לא מבוטלת לצורך כך. כאשר הסכום לא הושב עד היום, יש להביא זאת בחשבון לצורך קביעת העונש.

13. בשקלול כל נתוני המקרה סברתי שאין מקום להטלת ענישה בגבולו התחתון של המתחם אלא מתחייבת ענישה מוחשית. עם זאת, עתירת המאשימה לעונש מאסר ממושך בעבודות שירות, מחמירה יתר על המידה ובמיוחד בהביאי בחשבון את נסיבותיו של המקרה והצורך לאפשר לנאשם לשוב במהרה למעגל העבודה.

14. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **מאסר בפועל למשך חודשיים.** הנאשם יישא עונש זה בעבודות שירות החל מיום 22.4.23. **ביום זה יתייצב הנאשם במשרדי הממונה במתחם כלא מגידו. מובהר לנאשם כי עליו לבצע את העבודות בהתאם להוראות הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את העבודות מנהלית והוא יאלץ לשאת ביתר התקופה בבית מאסר.**

ב. **מאסר על תנאי למשך 4 חודשים** והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שנתיים את העבירה בה הורשע.

ג. **פיצוי למתלוננת (המעבידה) בסך 20,000 ₪.** הסכום ישולם בעשרה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.4.23; לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מדי.

המאשימה תודיע למתלוננת תוכן גזר הדין ותמציא למזכירות בית המשפט את פרטי חשבון הבנק של המתלוננת ואת שמה של האישיית המשפטית שלטובתה יש לשלם את הפיצוי.

יש להמציא את גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ג אדר תשפ"ג, 06 מרץ 2023, במעמד הצדדים.